

مجله الکترونیکی گوهرتندستی

مجله الکترونیکی گوهر تندرستی - شماره ۴۷

مرداد ماه ۱۴۰۳

- سردبیر و مدیر مسئول: کارن یحیائی
- طراحی، گرد آوری و تدوین: مارال صمصامی
- اخبار و رویدادها: فاطمه شهاب الدین
- تصاویر: مارال صمصامی
- مطالب آموزشی

سخن سردبیر

به نام خدا

روز تنفیذ و مراسم تنفیذ، آخرین برگ از کتاب قطور و پرمضمونی است که ملت عزیز ایران و دست‌اندرکاران به وسیله‌ی این انتخابات پُرانگیزه تدوین کردند و آن را در قفسه‌ی افتخارات کشور ایران ماندگار کردند. (مقام معظم رهبری مد ظله العالی)

مشارکت پرشور ملت شریف ایران اسلامی در چهاردهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری، ضمن ادای تکلیف دینی و ملی، بار دیگر جلوه‌های زیبایی از مردم سالاری دینی را به نمایش گذاشت و وفاداری یک ملت به نظام و آرمان‌های مقدس انقلاب اسلامی را مقابل دیدگان جهانیان جلوه‌گر ساخت. پس از شهادت رئیس

جمهور شهیدمان، شهید آیت‌الله رئیسی، امور کشور بدون هیچ اختلالی، پیش رفت و پس از مدت کوتاهی، انتخابات باشکوهی در دو دوره، با حضور و مشارکت مردم عزیزمان برگزار و جناب آقای دکتر مسعود پزشکیان به عنوان نهمین رییس جمهور ایران اسلامی منتخب گردید. امید است رئیس جمهور منتخب کشورمان با فضل الهی، هدایت‌های حکیمانه رهبر عظیم الشان انقلاب و همکاری سازنده همه نیروهای متخصص و متعهد، در جهت تحقق اهداف مقدس نظام جمهوری اسلامی ایران و اعتلای عزت ایران اسلامی که میراث گرانبهای شهداء و امام شهداء است، همواره موفق و موید باشند.

کارن یحیائی

مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل دانشگاه

و مدیر اجرایی حوزه ریاست

فهرست

۱	سخن سردبیر
۳	برگزیده ای از بیانات مقام معظم رهبری
۴	برگزیده ای از سخنان نماینده معزز ولی فقیه در استان
۵	سخن استاندار
۶	سخن رئیس دانشگاه
۸	اخبار و رویدادها
۱۳	مطالب آموزشی

Web: semums.ac.ir , Email: pr.semums@semums.ac.ir

Telegram: @semums , Instagram: @semums, Eitta: @semums1368, Rubika: @semums1368

Tel: 023-33448995

SMS: 30002316

آدرس: سمنان، بلوار بسیج، ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان، حوزه ریاست، مدیریت روابط عمومی و امور بین الملل دانشگاه

برگزیده ای از بیانات مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در مراسم تنفیذ حکم چهاردهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران

بسم الله الرحمن الرحيم

روز تنفیذ و مراسم تنفیذ، آخرین برگ از کتاب قطور و پرمضمونی است که ملت عزیز ایران و دست‌اندرکاران به وسیله‌ی این انتخابات پُرانگیزه تدوین کردند و آن را در قفسه‌ی افتخارات کشور ایران ماندگار کردند. خدا را شاکر هستیم که انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم با وجود فضای اندوه عمومی ناشی از فقدان رئیس‌جمهور فقید شهیدمان، مرحوم آقای رئیسی (رضوان الله علیه) بحمدالله به بهترین وجهی انجام گرفت؛ با آرامش، با سلامت، با رقابت، با برخورد اخلاقی رقبا با رئیس‌جمهور منتخب و محترم بعد از انتخابات که این برخوردها بسیار تحسین‌برانگیز بود. این آزمون مهمی برای کشور بود که بحمدالله این آزمون با موفقیت انجام گرفت و نتیجه‌ی شیرین آن را ان‌شاءالله ملت عزیزمان خواهند

چشید. ما بحمدالله یک مردم‌سالاری آمیخته‌ی با رقابت و سلامت در کشورمان داریم. عزیزان من! این مردم‌سالاری که امروز در کشور ما وجود دارد، ارزان و آسان به دست نیامده؛ این نتیجه‌ی قیام مردم در قبال یک وضع نابسامان و مصیبت‌باری است که در گذشته در این کشور وجود داشته. امام بزرگوار ما، از روز اول پیروزی انقلاب، با قاطعیت تمام، یک امر بی‌سابقه‌ی در کشور را تثبیت کردند و آن، دخالت مردم، حضور مردم و تأثیر مردم در اداره‌ی کشور است؛ این کار بزرگ امام بزرگوار ما بود که یکی از مهم‌ترین حوادث تاریخ زندگی کشور ما است. بحمدالله انتخابات اخیر هم بخوبی انجام گرفت؛ و مردم بحمدالله رئیس‌جمهور شایسته‌ای را انتخاب کردند. بیاناتی که امروز ایشان اینجا کردند، متقن و عمیق و حاکی از پابندی به مبانی حقیقی مردم‌سالاری اسلامی است. امیدواریم ان‌شاءالله خداوند به ایشان کمک کند. همه‌ی ما باید کمک کنیم در حدّ خودمان که ایشان و دولتشان بتوانند این کارهای بزرگ را انجام بدهند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه‌ای (مد ظله العالی)

خبرنگاران حلقه وصل مردم و مسئولان هستند

در آستانه هفدهم مرداد سالروز شهادت خبرنگار شهید «محمود صارمی» و روز خبرنگار قرار داریم. این روز را به همه خبرنگاران عزیز و اصحاب رسانه استان تبریک عرض می‌کنیم، اصحاب رسانه، حلقه وصل مردم و مسئولان هستند و اگر در موارد نادری کسی رعایت نمی‌کند باید توجه داشت که عمده خبرنگاران عزیز و اصحاب رسانه در طول سال در موقعیت‌های مختلف با تحمل سختی‌ها این اخبار را تنظیم و منتشر می‌کنند، از سوی دیگر مطالبات مردم را به گوش مسئولان می‌رسانند که لازم است از این تلاش‌ها تقدیر کنم.

امیدواریم راه شهید صارمی و همه شهدای بزرگوار که در راه اطلاع‌رسانی، این وظیفه بسیار سخت، کوشا هستند ادامه یابد و خداوند متعال ما را از این تلاش‌ها بهره‌مند فرماید. مستحضرید تمام دلسوزان نظام با مواضع شفاف و بسیار عالی رئیس‌جمهور محترم جناب آقای دکتر پزشکیان هم در مراسم تنفیذ و هم در مراسم تحلیف، موافق هستند و از آن حمایت می‌کنند، موضوعی که هم در مورد مسائل داخلی و هم در خصوص مسائل خارجی و سیاست‌های کلی عنوان شد شایسته قدردانی بود. انتخاب اعضای کابینه و همکاران رئیس‌جمهور امر مهمی است و از خداوند متعال می‌خواهیم ایشان را در این امر یاری فرماید تا نیروهای کارآمد، پُرکار، سخت‌کوش، دست‌پاک و افرادی که مشکلات مردم را برطرف کنند انتخاب شوند، همانطور که در گفتار ایشان نیز محرومیت‌زدایی و رفع مشکلات معیشتی مردم و سایر مطالب مطرح شده بود. امیدواریم آغاز فعالیت وزرا با همراهی مجلس شورای اسلامی به سرعت انجام شود و کشور هرچه سریعتر وارد امور اجرایی شود. در پایان لازم است به هجدهم مرداد، روز بزرگداشت شهدای مدافع حرم اشاره کنم و به ساحت نورانی تمام شهدای والامقام انقلاب اسلامی بویژه شهدای عظیم‌الشأن مدافع حرم ادای احترام کنم چراکه این شهدا با اهدای جان خود، به ایران اسلامی در جهان عزت بخشیدند و در برابر جرثومه‌هایی مانند داعش ایستادگی و آن را از صحنه روزگار محو کردند.

حجت الاسلام و المسلمین مرتضی مطیعی — نماینده معزز ولی فقیه در استان و امام جمعه سمنان

@Mortezamotiee_ir

استاندار سمنان : خون شهدا ، سنگ بنای اقتدار نظام است

بسم الله الرحمن الرحيم

سید محمد رضا هاشمی صبح پنج شنبه ۱۸ مرداد ماه ۱۴۰۳ در یادواره شهدای جامعه اطلاعاتی و پاسداشت شهدای مدافع حرم استان سمنان که در محل سالن هلال احمر برگزار شد با تسلیت فرارسیدن ایام اربعین و گرامیداشت یاد و خاطر شهدای والامقام گفت: عرشیان بی نشان، در زمان حیات ارزشمند خود گمنامانه زندگی کرده و در زمان شهادت نیز مظلومانه به دیدار حق شتافتند. وی گفت: امروز ما در سایه ایثارگری و شهادت شهدای امنیت، دارای امنیت پایدار هستیم. استاندار با تاکید بر اینکه امنیت و آرامش امروز ما، حاصل خون

شهداست، اظهار داشت: خداوند متعال، خریدار خون شهداست و امروز سنگ بنای اقتدار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، خون پاک تمامی شهدای گرانقدر و بویژه شهدای جامعه امنیتی و اطلاعاتی است. وی اضافه کرد: شهدای امنیت ادامه دهنده راه شهدای هشت سال دفاع مقدس می باشند. هاشمی با اشاره به اینکه اگر امروز ما در منطقه خاورمیانه و جهان، دارای امنیت پایدار هستیم، این امر مرهون جانفشانی شهدا و ایثارگری فرزندان رشید این سرزمین، نعمت ولایت و همراهی آحاد مختلف مردم ایران اسلامی است، گفت: امروز همه ما باید بخاطر وجود سربازان گمنام و شجاع امام زمان (عج) به خود ببایم که حضور این عزیزان همه تهدیدات دشمن را نقش بر آب نموده است. وی در بخش دیگری از سخنان خود با ارائه تحلیلی از وضعیت سرمایه گذاری در استان گفت: اگر امروز سرمایه گذاران در راستای جهش تولید در بخشهای مختلف اقتصادی، صنعتی و ... در سطح کشور حضور دارند، بدلیل امنیتی است که در حوزه اقتصادی با ایثار و ایستادگی سربازان گمنام اطلاعاتی و امنیتی کشور حاصل گردیده است. وی گفت: اگر ما امروز استان پایلوت وحدت و امنیت در سطح کشور هستیم، این امر مرهون حضور حجت الاسلام والمسلمین مطیعی، نماینده معزز ولی فقیه در استان و امام جمعه سمنان، بعنوان محور وحدت استان و همچنین ایستادگی و ایثار جامعه امنیتی و اطلاعاتی استان هستیم. هاشمی در پایان سخنان خود با تاکید بر اینکه امروز بالاترین راه مقابله با دسیسه های دشمن، برگزاری یادواره های شهدا و زنده نگه داشتن یاد این عزیزان است، اظهار داشت: رمز پیروزی ملت ایران و جبهه مقاومت، روحیه ایثار و شهادت است. [@ostsemanan](https://www.ostsemanan.ir)

پیام تسلیت رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان در پی شهادت دکتر اسماعیل هنیه، رئیس دفتر جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس)

دکتر کامران قدس رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان در پی شهادت دکتر اسماعیل هنیه، رئیس دفتر جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) را تسلیت گفت. متن این پیام به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

ولا تحسبنّ الذين قتلوا في سبيل الله أمواتاً بل أحياء عند ربهم يُرزقون

و هرگز گمان مبر آنان که در راه خدا کشته شدند مرده اند،

بلکه زنده اند و نزد پروردگارشان روزی داده می شوند.

در روزهایی که شدّت یافتن ظلم و سنگدلی دشمن صهیونیست در غرّه، دلبستگان به مسأله‌ی فلسطین را غمگین و خشمگین ساخته، شهادت مهمان عزیز جمهوری اسلامی ایران، دکتر اسماعیل هنیه؛ رئیس دفتر سیاسی حماس، دل همه علاقمندان و ارادتمندان به آرمان آزادی قدس شریف را در ایران اسلامی و سراسر جهان به درد آورد. ما خود را در همبستگی با ملت آزاده فلسطین، عزادار و موظّف به حمایت از برادران و خواهران فلسطینی می‌دانیم. امروز بازگشت به عزّت و

اقتدار برای امت اسلامی، منحصراً در گرو مقاومت و مجاهدت در برابر استکبار و نقشه‌های خباث‌آمیز آن بوده و مسأله‌ی فلسطین در رأس همه‌ی مسائل بین‌الملل اسلامی است. ملت ایران به فرموده رهبر بزرگ آزادی‌خواهان جهان حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (حفظه الله تعالی)، معتقد است که محور رژیم صهیونیستی قابل تحقّق است و به لطف الهی آن روزی که فلسطین از «بحر» تا «نهر» تشکیل شود، فرا خواهد رسید. با ابراز تاسف عمیق از شهادت رهبر شجاع مقاومت فلسطین و پرچمدار نهضت آزادی قدس شریف مجاهد اسماعیل هنیه، این ضایعه بزرگ را به ملت شریف فلسطین و تمام آزادگان جهان تسلیت عرض می‌نمایم. یقین دارم این مجاهد خستگی‌ناپذیر بعنوان رهبر فداکار مقاومت اسلامی همواره در راستای مبارزه برای حقوق مردم فلسطین و تحقق آرمان‌های آن‌ها تلاش کرده است و معتقدیم پرچمداران جبهه مقاومت با ایستادگی و

اراده ای قوی تر از گذشته به مسیر جهاد اسلامی و مقدس خود ادامه خواهند داد. اینجانب به نمایندگی از جامعه دانشگاهی دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان، در پیوند ناگسستنی با آزادی خواهان قدس شریف در محور مقاومت، ضمن محکومیت قاطع جنایات رژیم کودکش صهیونیزم، این اقدامات بزدلانه را ناشی از ضعف بنیادین دشمنان اسلام می دانم و از خداوند متعال کمک به همه ی نیروهای مقاومت را خواستارم و نزدیک شدن روز پیروزی فلسطین را که امری قطعی است مسألت می نمایم؛ ان شاء الله.

دکتر کامران قدس

رئیس دانشگاه

اخبار و رویدادها

انعقاد تفاهم نامه همکاری‌های علمی و تحقیقاتی بین مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان و مرکز ملی تحقیقات بیمه سلامت استان ۱۴۰۳/۰۵/۰۱

رئیس دانشگاه از ارزش آفرینی ۱۰۰۰ میلیاردی برای دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان خبر داد ۱۴۰۳/۰۵/۰۱

بازدید سرپرست نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری و سرپرست معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه از فعالیت‌های جهادی دانشجویان این دانشگاه ۱۴۰۳/۰۵/۰۲

نشست دبیر اول سفارت افغانستان در جمهوری ایران با رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان ۱۴۰۳/۰۵/۰۳

**سفر رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان به شهرستان گرمسار
در راستای بررسی وضعیت حوزه سلامت این شهرستان ۱۴۰۳/۰۵/۰۸**

**معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان:
پشه‌های عامل تب دنگی، مالاریا و سالک، زیر ذره‌بین متخصصان سمنان
۱۴۰۳/۰۵/۰۸**

**کسب موفقیتی دیگر در دانشگاه
موافقت وزارت بهداشت با افزودن یک رشته جدید به رشته های دانشگاه
علوم پزشکی استان سمنان ۱۴۰۳/۰۵/۰۹**

**ورود واکسن پنوموکوک به برنامه ایمن سازی کودکان در حوزه سلامت
استان سمنان ۱۴۰۳/۰۵/۱۳**

رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان:

**تبریک کسب عنوان رئیس دانشگاه برتر کشور در سطح وزارت علوم توسط
دکتر قدسی به رئیس دانشگاه سمنان ۱۳/۰۵/۱۴۰۳**

**(پرستاریگیر) بیش از ۳ هزار بیمار در مناطق تحت پوشش دانشگاه را در
۳ ماه اول سال جاری زیر پوشش گرفت ۱۴/۰۵/۱۴۰۳**

مجمع سلامت شهرستان گرمسار برگزار شد ۲۱/۰۵/۱۴۰۳

**قردانی استاندار سمنان از مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی
استان سمنان ۲۱/۰۵/۱۴۰۳**

نشست شورای پیام گزاران سلامت استان سمنان زیر کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان (ساغ) ۱۴۰۳/۰۵/۲۴

تحقق صد درصدی اشتغال دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان در مقطع چهار ماهه سال ۱۴۰۳ ۱۴۰۳/۰۵/۲۴

**چهارمین مجمع سلامت استان سمنان برگزار شد
جان پایتخت راه ابریشم، با جوانی جمعیت آب سالم و نان کامل
۱۴۰۳/۰۵/۲۴**

قدرتانی جامعه رسانه‌های استان سمنان از مدیر روابط عمومی و امور بین الملل دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان ۱۴۰۲/۰۵/۳۱

تجلیل از حدود ۲۰۰ نفر از برگزیدگان مشاغل مختلف در دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان در همایش خدمت ماندگار ۱۴۰۳/۰۵/۳۱

مطالب آموزشی

حمایت همه جانبه ترویج تغذیه با شیر مادر برای همه

تهیه و تدوین: دکتر مریم شیبانی - رئیس گروه سلامت مادران، جمعیت و باروری

مادرگرامی آیا می دانید که؛

شیر دادن علاوه بر انجام یک کار عبادی، تلاشی است در جهت ارتقاء سلامت جامعه. رابطه مادر و فرزند ناشی از شیردهی فرصتی با ارزش و استثنایی است زیرا مادرانی که خود شیر می دهند علاوه بر این که کمتر به سرطان پستان، استئوپروز، آرتریت روماتوئید و کم خونی بعد از زایمان، مبتلا می شوند. استرس، افسردگی، خستگی و واپس گرایی نیز در آنان کمتر است.

تغذیه با شیر مادر علاوه بر ارضاء مادر موجب تسریع در پیشرفت مراحل مختلف تکامل فرزند هم می شود در کودکی که از شیر مادر تغذیه می کنند زودتر راه می افتند، زودتر تکلم می کنند، از ضربه هوشی بالاتری برخوردار بوده و قدرت فراگیری آنان در همه سطوح تحصیلی بیشتر است. تغذیه با شیر مادر سبب کاهش احتمال مشکلات رفتاری و بزهکاری و رفتارهای ضد اجتماعی در نوجوانان و اعتیاد می شود.

مطالعه در مورد پدران نیز نشان می دهد اگر آنان هم بتوانند ظرف چند ساعت اول عمر به مدت یک ساعت با نوزاد خود صرف وقت و تلافی نگاه داشته باشند، مراقبت های پدرا نه آنان به شدت افزایش می یابد.

با عنایت به نقش بی نظیری که تغذیه با شیر مادر در تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت کودکان و نهایتاً بزرگسالان جامعه دارد، هر گونه تلاش در امر آموزش تغذیه با شیر مادر و کمک به تحقق آن در سطح جامعه نیز می تواند خدمتی عظیم به توسعه کشور عزیزمان باشد. این امر در مواد مختلف قانون جوانی جمعیت نیز مورد توجه قرار گرفته است که در ادامه به برخی از این مواد اشاره میشود:

ماده ۱۷- احکام ذیل نسبت به همه مستخدمین و کارکنان در کلیه بخش های دولتی و غیردولتی لازم الاجرا می باشد.

الف- مدت مرخصی زایمان با پرداخت تمام حقوق و فوق العاده های مرتبط به نه ماه تمام افزایش باید. در صورت درخواست مادر تا دو ماه از این مرخصی در ماه های پایانی بارداری قابل استفاده است. مرخصی مزبور برای تولد دوقلو و بیشتر، دوازده ماه می باشد. در مواردی که

مرخصی زایمان موجب اخلال در کار بخش خصوصی گردد، پس از تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هزینه تحمیل شده توسط دولت جبران خواهد شد.

ب- نوبت کاری شب برای مادران شاغل باردار و همچنین مادران دارای فرزند شیرخوار تا دو سال و پدران تا یک ماهگی نوزاد، در مشاغل و فعالیت‌هایی که نیازمند نوبت کاری شب می‌باشند، اختیاری است. شمول این بند شامل بخش خصوصی مشمول قانون کار نمی‌شود.

پ- اعطای دورکاری به درخواست مادران باردار، حداقل به مدت چهار ماه در دوران بارداری در مشاغلی که امکان دورکاری در آن‌ها فراهم است، الزامی است.

ت- مادران شاغلی که از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون فرزند یا فرزندان به دنیا خواهند آورد به ازای هر فرزند، می‌توانند از یک سال کاهش در سن بازنشستگی برخوردار شوند و برای فرزند سوم و بیشتر میزان کاهش یک و نیم‌سال به ازای هر فرزند خواهد بود. حداقل سن بازنشستگی مشمولین این بند، برای مادران دارای یک فرزند چهل و دو سال، دارای دو فرزند چهل و یک سال و برای سه فرزند و بیشتر چهل سال و حداقل با بیست سال سابقه بیمه است.

برقراری مستمری یا حقوق بازنشستگی متناسب با سنوات پرداخت حق بیمه در زمان اشتغال می‌باشد.

ماده ۲۲- کلیه دستگاه‌های مذکور در ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از جمله سازمان‌ها و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام است و کلیه شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به آن‌ها موظفند ظرف شش ماه پس از ابلاغ این قانون به منظور تکریم و حفظ حقوق مادر و کودک، با طراحی، احداث و تجهیز تمامی ساختمان‌ها و اماکن عمومی، خدماتی و آموزشی و رفاهی تحت اختیار یا نظارت خود، اقدام به تأمین فضای مناسب جهت رفع نیازهای نوزادان، کودکان مادران باردار جهت استراحت، شیردهی و نگهداری کودکان نمایند.

ماده ۲۷- به ازای هر فرزند شش ماه از تعهدات موضوع «قانون مربوط به خدمت پزشکان و پیراپزشکان» از مادران مشمول این قانون کسر می‌گردد. بانوان متأهل دارای فرزند می‌توانند تعهدات خود را در محل سکونت خانواده بگذرانند. مادران باردار و مادران دارای فرزند زیر دو سال، می‌توانند طی دوره بارداری و تا دو سالگی فرزند، آغاز طرح خود را به تعویق بیاورند.

منبع:

مجموعه آموزشی ترویج تغذیه با شیر مادر تهیه شده توسط انجمن ترویج تغذیه با شیرمادر به سفارش معاونت سلامت وزارت بهداشت و با همکاری یونیسف

قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت که در جلسه مورخ ۲۴/۰۷/۱۴۰۰ کمیسیون مشترک طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید طی نامه شماره ۹۳۹۸۲ مورخ ۲۴/۰۸/۱۴۰۰ توسط رییس جمهور ابلاغ شد.

هاری

پیشگفتار

علی رغم کشف روشهای درمان بسیاری از بیماریهایی که قبلاً درمانپذیر نبودند، هنوز هاری به عنوان یک بیماری کشنده مطرح بوده و اهمیت جهانی خود را حفظ کرده است .

آموزش پیشگیری از حیوان گزیدگی و هاری به زبان ساده

تعریف حیوان گزیدگی

۱- گازگرفتگی یا خراش توسط پستانداران خونگرم

۲- تماس مخاط (چشم؛ دهان و بینی) و یا زخم باز انسان با بزاق و یا قسمتهایی از سیستم اعصاب مرکزی مانند مغز و نخاع حیوان ناقل بیماری.

۳- هرگونه تماس با خفاش

هاری چیست؟

۱- تاریخچه این بیماری به ۳ تا ۴ هزار سال پیش برمی گردد. ابن سینا دانشمند نامدار ایرانی بیماری را با عنوان ترس از آب معرفی کرده است .

۲- هاری یک بیماری ویروسی کشنده است که مخصوص پستانداران گوشتخواران اهلی و وحشی می باشد؛

۳- انسان و سایر حیوانات خونگرم پستاندار به طور تصادفی و غالباً از طریق گزش به آن مبتلا می شوند.

اهمیت بیماری

۱- میزان کشندگی بالا (صددرصد) به طوری که پس از ظهور علائم بیماری چه در انسان و چه در حیوان درمان پذیر نبوده و بیمار محکوم به مرگ می باشد.

۲- افزایش روند موارد حیوان گزیدگی انسانی به ویژه در ایران که به ناچار سالانه مبالغ زیادی صرف خرید سرم و واکسن ضد هاری جهت درمان و پیشگیری می گردد.

۳- تلفات و خسارات اقتصادی زیاد و...

عامل بیماری

۱- ویروسی است نروتروپ یعنی تمایل به سیستم عصبی دارد و وقتی به سیستم عصبی مرکزی حمله نماید تقریباً همیشه موجب مرگ میزبان می‌گردد.

۲- ویروس هاری در حرارت ۵۰ درجه سانتی‌گراد در مدت ۱۵ دقیقه و در حرارت ۶۰ درجه در مدت ۳۵ ثانیه و در حرارت ۱۰۰ درجه سانتی‌گراد در مدت چند ثانیه از بین می‌رود.

۳- بنابراین برای ضدعفونی وسایل آلوده کافی است چند دقیقه آنها را بجوشانید و یا از فنل، الکل، محلول سفیدکننده ی خانگی (آب ژاول) و... استفاده نمایید.

مخازن بیماری

کلیه حیوانات خونگرم پستاندار چه وحشی و چه اهلی (به خصوص سگ و گربه) اعم از گوشتخوار - علفخوار - جوندگان و پستاندار پرنده (خفاشها) به این بیماری حساس می‌باشند.

راه های سرایت بیماری

۱- اصلیترین راه سرایت بیماری از طریق گازگرفتن به وسیله حیوانات می‌باشد. در مورد گربه و گربه سانان از طریق پنجه کشیدن نیز انتقال بیماری صورت می‌گیرد، زیرا گربه دایماً مشغول لیسیدن پنجه هایش می‌باشد و پنجه‌ها آلوده به بزاق می‌شوند و در موقع پنجه کشیدن می‌تواند ویروس را از طریق خراش به انسان منتقل نماید.

۲- راه پوست: بیماری هاری از راه پوست سالم قابل سرایت نیست، ولی اگر کوچکترین خراش یا زخمی در پوست وجود داشته باشد قابل سرایت می‌باشد.

۳- راه مخاطی: سگها و گربه های به ظاهر سالم که در اواخر دوره نهفتگی بیماری هاری هستند می‌توانند ویروس را از طریق لیسیدن مخاط لب - چشم و بینی به صاحبان خود منتقل نمایند.

۴- انتقال از راه دستگاه گوارش: انتقال بیماری از این طریق بعید به نظر میرسد، ولی طبق دستور العمل سازمان دامپزشکی کشور لاشه دام مبتلا به هاری ضبط کامل لاشه می‌شود و باید از خوردن گوشت و سایر فرآورده دامهای مبتلا به هاری خودداری نمود.

علایم بیماری در حیوان

دوره کمون یا نهفتگی در سگ و گربه ۲ تا ۳ هفته و گاهی چند ماه است. مهم‌ترین علایم، تغییر در رفتار و عادات حیوان میباشد، به گونه‌ای که در بعضی مواقع حتی ممکن است حیوان بیش از اندازه به صاحب خود انس بگیرد و به گوشه ای پناه میبرد و بالاخره در اثر فلج اندامی و دستگاه تنفسی تلف میشود و یا در بیشتر مواقع حیوان، مضطرب و به تدریج به صورت وحشی و درنده درآمده و به هر کس و هر حیوان که سر راه او باشد حمله میکند، کف از دهانش سرازیر شده و به علت عدم امکان بلع بر اثر گرسنگی، تشنگی و سرانجام بر اثر فلج دستگاه تنفسی تلف می شود.

علایم بیماری در انسان

دوره نهفتگی در انسان معمولاً بین ۲ تا ۸ هفته و گاهی کمتر از ۵ روز و به طور نادر تا یکسال و بیشتر نیز دیده می شود.

این بیماری شامل چند مرحله است:

۱- در دوره مقدماتی بیماری که ۲ تا ۳ روز قبل از ظهور علایم اصلی است افسردگی، بی قراری، خستگی، بی اشتهاپی، تف اندازی، سوزش و خارش و گاهی درد در محل گزش دیده می شود؛

۲- پس از این دوره انسان نسبت به تمام محرکهای فیزیکی، شیمیایی، حسی و بویایی واکنش نشان می دهد. کوچکترین صدا یا نور او را به شدت متشنج می کند و خود را به در و دیوار می زند؛ اطراف دهان او را کف می پوشاند و بیمار عطش فراوان دارد، ولی به علت انقباض عضلات گلو قادر به نوشیدن آب نمی باشد و با دیدن یا شنیدن صدای آب به شدت تحریک می شود و همچنین عبور هوا نیز از روی صورت باعث تحریک بیمار می شود؛

۳- پس از آن بیمار به کما رفته و پس از چند روز، بر اثر انقباضات شدید عضله قلب و فلج دستگاه تنفسی فوت می نماید.

اقدامات لازم جهت فرد حیوان گزیده:

۱- خارج ساختن و تمیز نمودن ویروس هاری از محل زخم:

تا حد مقدور در ساعات اولیه پس از گزش باید لابلای زخم را حداقل به مدت ۱۵ تا ۲۰ دقیقه با آب تمیز و صابون عمیقاً مورد شستشو قرار داد. این عمل مهم‌ترین قسمت پیشگیری از هاری به حساب می آید.

۲- خارج کردن صابون از لابلای زخم:

با استفاده از شلنگ و فشار آب باید کف صابون-های باقیمانده را از لابلای زخم خارج نمود، زیرا باقیمانده صابون می تواند مواد ضد عفونی کننده را بی اثر نماید.

۳- ضد عفونی نمودن زخم:

زخم را بعد از شستشو باید با الکل طبی ۶۰ تا ۷۰ درجه، بتادین یک درصد و یا سایر مواد مخصوص ضد عفونی زخم، ضد عفونی نمود. (زخم را هیچ وقت نباید بخیه یا پانسمان نمود زیرا ویروس هاری نسبت به نور و اکسیژن حساس است و در مجاورت نور و اکسیژن زودتر از بین می رود. پانسمان زخم احتمال از بین رفتن ویروس را کاهش می دهد).

۴- ارجاع فرد به واحدهای مراقبت و پیشگیری از هاری جهت تلقیح واکسن و سرم و پیگیری جهت تکمیل نوبتهای واکسن:

این مسأله باید با پیگیری، آموزش و حساسیت کامل دنبال گردد. در صورت نیاز، طبق نظر پزشک، واکسن کزاز نیز تزریق میشود.

برای کنترل هاری چه کمکی میتوانم بکنم؟

- ۱- حیوانات خانگی را نزد دامپزشکتان برده تا واکسن های مناسب را بر حسب منطقه ای که در آن هستید تزریق کند.
- ۲- تماس حیوان خانگی تان با سایر حیوانات را محدود کنید. گریه و سگ های تان را درون منزل نگهدارید و روی رفتار سگهای تان هنگامی که خارج از منزل هستند نظارت داشته باشید. حیوانات خانگی خود را عقیم کنید تا از تولد نوزاد ناخواسته آن ها جلوگیری کنید.
- ۳- غذای حیوان خود را بیرون از منزل قرار ندهید. این کار باعث جذب حیوانات وحشی و ولگرد میشود.
- ۴- حیوانات وحشی نباید به عنوان حیوان خانگی نگهداری شوند. این کار نه تنها غیرقانونی است بلکه این حیوانات توانایی بالقوه مبتلا کردن صاحبان خود و سایرین را به هاری دارند.
- ۵- حیوان وحشی هار ممکن است رام به نظر آید ولی هرگز به آن نزدیک نشوید. به کودک خود بیاموزید که "هرگز" به حیوانات ناآشنا نزدیک نشود، حتی در مواردی که حیوان آرام به نظر میرسد.
- ۶- در صورتی که احساس می کنید یک حیوان غیرمعمول به نظر می رسد آن را به مراکز دامپزشکی اطلاع دهید.
- ۷- اگر در مناطقی هستید که خفاش زیاد است، منزل خود را عایق بندی کنید تا از ورود خفاش به خانه جلوگیری شود.

منابع:

راهنمای کشوری پیشگیری از هاری و حیوان گزیدگی

تارنمای مرکز مدیریت بیماری های واگیر <https://icdc.behdasht.gov.ir>

مدیریت روابط عمومی و امور بین الملل دانشگاه

